

Indhold

Forord 7

1. Dynamikken i udviklingen af modeller i socialt arbejde

Indledning 9

Socialt arbejde i en samfundsmæssig og socialpolitisk sammenhæng 12

Begyndelsen af 1900-tallet: Professionaliseringen af socialt arbejde 14

Ca. 1920: Casework præges af den psykoanalytiske teori 18

Ca. 1970: Konflikt- og læringsteorien knyttes til socialt arbejde 23

Ca. 1980: Systemteorien begynder at præge socialt arbejde 28

Ca. 1990: Den interaktionistiske teori blomstrer op igen 31

Fra forskellige rødder til samme felt 32

2. Psykodynamiske modeller i socialt arbejde

Indledning 35

Rødder og udviklingslinjer 37

Feltet socialt arbejde 53

Opsummering 70

3. Interaktionistiske modeller i socialt arbejde

Indledning 75

Rødder og udviklingslinjer 81

Feltet socialt arbejde 98

Opsummering 131

4. Læringsteoretiske modeller i socialt arbejde	
Indledning	134
Rødder og udviklingslinjer	139
Feltet socialt arbejde	157
Opsummering	176
5. Konfliktteoretiske modeller i socialt arbejde	
Indledning	179
Rødder og udviklingslinjer	182
Feltet socialt arbejde	203
Opsummering	225
6. Systemteoretiske modeller i socialt arbejde	
Indledning	229
Rødder og udviklingslinjer	240
Feltet socialt arbejde	265
Opsummering	292
7. Fra forskellige rødder til samme praksisfelt	
Indledning	296
Teori, model og ideologi	298
Fem forskellige modelbundter i socialt arbejde	302
En tvedeling af modellerne	307
Hvad kendetegner socialarbejderens fag?	313
Litteratur	323
Stikordsregister	339
Socialpædagogisk Bibliotek	355

Forord

Modeller i socialt arbejde beskæftiger sig mere med »teorier for socialt arbejde« end med »teorier om socialt arbejde«. Vi fokuserer på forståelses- og handlemodeller, som kan hjælpe os, når vi som socialarbejdere udfører socialt arbejde. Indirekte siger vi også noget om, hvad socialt arbejde indebærer: at det er et omfattende internationalt felt, at det har en lang historie, og at man er optaget af etik og forskellige modeller og retninger inden for faget.

Vi, der har skrevet bogen, er begge socialrådgivere med sociologi eller sundheds- og socialpolitik som hovedfag, og den »tværfaglige tænkning i Bodø-miljøet« har inspireret os til at skrive denne bog. Vi vil hævde, at socialarbejderuddannelsen i Bodø er præget af den dynamik, der er udviklet mellem professionen og de samfundsvidenskabelige fag. Når man stifter nærmere bekendtskab med andre fag, er det vores erfaring, at det er frugtbart at kende til forskelle og ligheder mellem dem. Det, som blandt andet kendetegner etablerede fag, er en bevidsthed om forskellige teoriretninger. Det er et led i socialiseringen ind i faget, at man har kendskab til forskellige traditioner.

Tak til konsulent Irene Levin. Vi takker også kolleger på Høgskolen i Bodø: Terje Halvorsen, Anne Moe, Willy Lichtwarck, Kate Mevik og Rolv Lyngstad. De har læst og kommenteret forskellige kapiteludkast. Også en tak for kommentarer fra lærere ved andre socialarbejderuddannelser, især til Hans Jørgen Wallin Weihe, Hildegunn Sagvåg og Anne Grethe Jensen.

Tak til de socialrådgiverstuderende på første studieår 1994 og 1995 på Høgskolen i Bodø. De har givet frugtbare tilbagemeldinger på vores fremstillinger af de forskellige

modeller i socialt arbejde og har kommenteret de forelæsningsmanuskripter, som ligger til grund for bogen.

Tak til Alan og Rolv for støtte og generøsitet. Også en tak til Moira, Magnus, Thomas og Ane, Marta og Oda, fordi de har accepteret, at vi ikke altid har været lige meget »til stede« på hjemmefronten, og fordi de har måttet begynde dagen med os som »telefonvækkere«.

Bodø, juni 1996

Gunn og Siv